

MB
13484

N. M. 1052/38

BESZÉLŐ KÉPEK

„DOROTTYA“

SZEMELVÉNYEK

CSOKONAI VITÉZ MIHÁLY

humoros, elbeszélő költeményéből

Összeállította:

HÁRS LÁSZLÓ

Rajzolta:

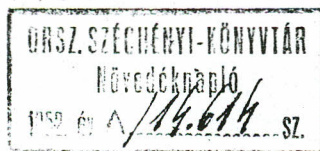
HONT VARSÁNYI FERENC

Kiadja

a Népművelési Minisztérium megbízásából
a Magyar Fotó Dia-Osztálya

1952

MB 13.434

Felelős kiadó: A Művelt Nép Könyvkiadó Igazgatója
Megjelent 8000 példányban

— Ez a könyv MNOSZ 5601—50A és 5602—50A szabványok szerint készült —
Budapesti Szikra Nyomda, V., Honvéd-u. 10. — Felelős vezető: Lengyel Lajos igazgató

DOROTTYA

Mai előadásunkon a Dorottyából, az első magyar csúfondáros elbeszélő költeményből mutatunk be szemelvényeket.

1. A „Dorottya“ szerzője Csokonai Vitéz Mihály 1773-ban született s 1805-ben halt meg, Debrecenben. Élete harminckét esztendejét abban a korszakban élte le, amelyet a felvilágosodás korának nevezünk. Az időben a legjobb magyarok fáradtak azon, hogy az elmaradott Magyarország földjébe átültessék a francia forradalom nagy gondolatait, a szabadság, egyenlőség, testvériség eszméjét.

Csokonai Vitéz Mihály ennek a kornak legnagyobb magyar költője volt. Forrón észerte hazáját és népét. Szenvedélyesen küzdött a magyar szó, az édes anyanyelv megbecsüléséért. Abban az időben ugyanis a főurak németül, a nemesek latinul beszéltek és csak a szegény nép, no meg a költők ajkán élt a magyar szó. Csokonai Vitéz Mihályt a haladásba vetett hit, a hazaszeretet, a magyar nyelv szeretete vezette el a magyar népköltészet kincseihez is. Költői nyelve, amint ezt a Dorottya is nagyszerűen példázza, ízt, színt, erőt kapott a népi kifejezésektől, a népdalokból ellesett fordulatoktól. Költeményei a népköltészet hatása alatt mind egyszerűbbekké váltak, mind közelebb kerültek a mindennapi élet valóságához. Erre is jó példa a „Dorottya“, amely korának úri világát ábrázolja gúnyosan és mégis valóságosan. Egész költészete új korszakot nyitott meg a magyar irodalomban. Népies dalai, mint a „Szegény Zsuzsi táborozáskor“ előfutárai voltak Petőfi nagyszerű forradalmi népköltészetének.

Tudjuk, hogy az urak Magyarorszáგában mindig keserves sorsuk volt azoknak, akik a szabadság és a haladás ügyéért emelték fel hangjukat. Csokonai Vitéz Mihálynak — aki Petőfi, Ady, József Attila elődje volt — ugyancsak keserű sors jutott. Az osztrák zsarnokság szolgáinak, a jobbágytartó uraknak, a haladásellenes papok világában Csokonai Vitéz Mihálynak nem jutott elismerés, de még kenyér is csak na-

gyon szűkösen. Jel' emző, hogy költeményeinek zöme is csak halála után jelenhetett meg.

De Csokonai Vitéz Mihály megaláztatásai, kudarcai idején sóvárogva gondolt egy olyan korra, amely megérti és megbecsüli őt. Ezt írta: „Irok boldogabb maradéknak, irok a huszadik, vagy huszonegyedik századnak, amelyben a magyar igazán magyar lesz, vagy igazán semmi sem.“ A magyar ma igazán magyar. Erdeme és értéke szerint becsüli és szereti Csokonai Vitéz Mihály nagyszerű költészetét, amelynek egyik halhatatlan remeke a Dorottyá.

2. Ez a költemény, melyet alkotója furcsa vitézi versezétnek nevez, kétszeresen is gúnyolódó. Egyszer azért, mert az akkoriban divatos hősköltemények hangját figurázza ki, elmondva, hogy a pártában maradt szűzek, s vénleányok hogyan szereznek maguknak férjet. Másodszor azért, mert éles kritikáva ábrázolja a tizennyolcadik század végének feudális, nemesi világát. Azt a világot, amelynek urai gazdagságukat, ősi eredetüket litogtatják, de mélységesen tudatlanok, érdeklődésük csak az agarászásig, a pipatóriumig terjed s amelynek asszonyai és leányai idegen divatokat majmolnak, férjet hajszolnak s ruháról, ékszerről locsognak. A költemény főalakja Dorottyá, egy világcsúfja vénkisasszony, akit Érisz (a rómaiaknál a viszály megtestesítője) haragra lobbant a Farsang megszemélyesítője, Karnevál ellen. Dorottyá felázítja a farsangi mulatságon részt vevő asszonyokat, lányokat s hadat indít Karnevál elfogására és a matrikula, vagyis a születési éveket és házassági bejegyzéseket tartalmazó anyakönyv kézrekerítésére. A harc leírásában Csokonai szándékosan használja kora latinos katonai szakkifejezéseit, hogy kigúnyolja velük a nemesi hadviselést. Így kerül be a költeménybe a korpusz, vagyis hadtest; az avantgárda, vagyis előhad; a stratagéma vagyis haditerv; a triumfált, vagyis győzelmes kifejezés. A háborúskodásnak végül is a hajnal megérkezése vet véget. A hajnalt Citeré, másnéven Vénusz, a szépség istennője személyesíti meg s egy újabb csúfondáros fordulattal megszépíti a rút Dorottyát, aki Oporral, a legdaliásabb ifjúval sürgősen házasságra lép.

Most pedig adjuk át a szót Csokonai Vitéz Mihálynak, aki ezekkel a sorokkal kezdi költeményét:

2. Eneklem a Fársáng napjait s Dorottyát,
Ki látván a dámák bajos állapotját,
Karnevál s az ifjak ellen feltámadta
S diadalmat is nyert pártára unt hada...

3. Az örvendő Farsang kiindult Budáról,
Tudósítást vinni a magyar hazáról,
S lajistromba szedni az új menyecskéket,
Összvejárt sorjába minden vármegyéket.
4. Ki szánon, ki lovon, ki csak gyalogjába,
Örömkurjantással siettek nyomába.
Kiki elővette legcifrább köntösét,
Hogy fitogtathassa magát, pénzét, őset.
5. A meglett idejü urak a dámákkal
Körültök s utánok csuszkáltak szánkákkal,
Melyekben, mint annyi égnek szülöttei,
Jöttek a Somogynak mosolygó szépei.
6. Mi harmoniátlan lárma jön fülembé,
Mintha nyolc kutyafi zúgna egy verembe,
Vagy mintha az elfőtt kása poffangana? —
Ahá!... itt jön egy szán s benne két vén zsana.
7. Dorottya az egyik, egy öreg kisasszony,
Ki méltó, hogy reá örök pártá asszon.
Mellette, aki ül, az öreg Orsóya, —
Bíz az is csak olyan elcsiszolt korcsolya.
8. Eképp ezer öröm és kiáltás között
A mulató sereg Kaposba költözött,
Karnevál a herceg kastélyába szálla,
Hol már elkészítve vala a bálszála.
9. Megtele vendéggel már a szála szépen,
S a dél órája is elérkeze épen.
Az urak mutatnak egyetmás beszéddel,
Míg elkészülnének mások az ebéddel.
10. Egyik arról beszél, melyik szebb paripa,
Más, hogy az övénél nincs jobb tajtékipa.
Némelyik dicsekszik futós agarával,
Vagy ennyi lépésre járó puskájával.
11. A dámák előtt is forr sok matéria:
Az a szép gavalér kinek az urfia?
Az a jeles köntös ugyan hol készülé?
Az a fülönfüggő mennyibe kerülé?

12. Egy kicsiny csendesség volt az ebéd felett;
De az étel, ital hevítvén a belet,
Parancsol Karnevál, tötsenek borokat,
S a köz egészségért igyák meg azokat.
13. Himent, egy kellemes termetű fiatalt,
Ki visel generál-násznagyi hivatalt,
Felszólítván ülő székéből melőle,
A nagy matrikulát előkéri tőle.
E nagy könyvben fel van jegyezve sorjába,
Minden dámák neve pro memoriába,
Akik már tizenkét esztendő t elhagytak,
Hanem hatvannégyet még meg nem haladtak.
14. Himen hát a pennát dugja a füléhez,
S Karnevál is így kezd beszélni népéhez:
„Im én azért jöttem ide mostanában,
„Hogy tudjam, ki van még s ki nincsen pártában,
„Most nincs egyéb hátra, hanem hogy tudhassam
„A férjhez menteket s őket felírhassam.
15. Karnevál elbámult, mily kevés a számok,
Akiknek készülnek a vénuszi hámok.
Látta, hogy Dorottya s akik már vénecskék,
Dohognak magokban, hogy ők nem menyecskék.
Azt jól eszébe vevén, Karnevál, ezennel
Helyére téteti a könyvet Himennel.
16. Megpendül egyszerre Izsák száraz fája,
Zengő szerszámokkal kíséri bandája.
17. Kezdődik a minét — három gavalérral
Három deli dáma kiáll szép manérral.
Sétáló lábokkal Z betűt ejtenek,
Egymásnak oldalvást suhanva ejtenek,
Mint midőn szerelmes górzéccéje megett
A dagályos kakas érezvén meleget,
Enyelegve játszik, taréját berzeszti,
Oldalt forog, tipeg, s szárnyát leereszti.
18. Végezvén a lengyelt, stájeren forognak,
A szála közepén tipegnek, topognak.
Így lépked, így kereng Békés vármegyében,
Az a földi magyar gazda szürüjében
Hét-nyolc nyomtató ló, midőn patkós lába
Tapos a világnak legszebb buzájába.

19. E módi bolondság többre is megy vala,
De a vitéz Bordács végre felszólala:
„Miért nem táncol magyart az anglus, francia?
„Csak a magyarnak kel más nemzet módia?
„Így veszti hazánkat a magunk kárával,
„Külső tánccal, nyelvvel, szokással, ruhával.
„Nemzeti táncunknak légyen első jussa:
„Magyart! Ilyen adta, vén Jebuzéussa!
20. Azonban míg ezek ekképen folyának,
Tréfából kezét nyujt Bordács Dorottyának.
Egy pár ugrós tánccal őtet megkínálja,
S hogy e szerencséje lehessen, instálja.
21. Nem kellett hosszason hívni ám őkemét;
Felszedi a székről elpetyhüdt tetemét,
Bordács s az egész nép a fejét lesüti,
Nevettében majd a guta meg nem üti.
22. De Érisz, egy mérget keverő babonás,
Akitől származik minden visszavonás,
A szélnek ereszti összevecsapzott haját;
Két kis pudli húzza lebegő hintáját,
Melyben a szellőkön magát felemelé,
S az éj homályában tart Kaposvár felé.
23. Kapos udvarára mihelyt beléptete,
Mindent megigézett mérges lehellete.
Mihelyt a konyhába a fejét bedugta,
Főbe verte egymást fazékkal a kukta,
Fridrik szakács perbe szállván a dajkával,
Leöntötte nyakát egy zsajtár csávával.
24. Onnan a szalába besuhanván Érisz,
Zúgni kezd a dáma és a gavallér is.
Ériszt ők nem látták, ki tündér orcával
Bolygatta már őket mérges párájával.
25. A szegény Dorottya, nem lévén már foga,
Csak holmi lágyacskább csemegén nyámmoga.
Morgásra áll szája, forog benn a nyelve,
Keserű aggsággal van lelke eltelve,

26. Felpattan a székről s Eriszt a gyomrába
Béviszi magával egy oldalszobába.
Szűz ráncait hideg könnyekkel áztatja,
S aszu kökörcsinjét ekképpen siratja:
27. „Miért juttattatok hatvan esztendőre,
„Ha szert nem tehetek egy rossz főkötőre?
„A férfi megannyi, mint az asszony, látom;
„Miért nem jut hát köztök nékem egy sajátom?
„Hát már, hát így kell — é nékem hōtig élnem?
„Hogy szerelem helyett csúfot kell remélnem? —
28. „Nem, nem! — Vagy azokon bosszút fogok állni,
„Akik oly vastagon mertek megtréfálni;
„Vagy azt megmutatom, hogy idős létemre,
„Erővei is ifjat keritek kezemre.“
29. Így lévén Dorottya, kiment a szálába,
Ahol a tánc vala legszebb divatjába.
Adelgunda hozzáméne — „Jókor jövéll!“
Mond néki Dorottya; „Lelkem ujonnan él.
„Gyer hamar — ne késsünk — titok! — jól esmérlek!
„De hidd be magaddal Orso'yát is, kérlek.“
30. „Édesim“ — Dorottya nékik így beszéle:
„Sorsom keserűség s tiétek köz véle.
„Halált s elégtételt szomjaznak csontjaim;
„Rajta! Ne késsünk már szenvedő társaim.
„Duplazzuk meg azt a csúfot az ifjaknak,
„Amint már ennyiszor reánk raktak s raknak.“
31. „Nagy munkába kezdünk, mely ha végbe mégyen,
„Vagy öröm lesz bére, vagy örökös szégyen.
„Ez tehát tanácsom; rajta! ne késsetek,
„Minden társainkba oly leket öntsetek,
„Hogy köz gyalázatunk megtromfolására
„Kiki a közmunkát vállalja magára.“
32. „Töltsetek bé őket belső háborúval,
„Karnevál s az ifjak ellen új bosszúval.
„En addig az egész dolgot megforralom,
„Kifőzöm s egyszerre nékik kitalalom.“

33. Hányja veti végét, elejét dolgának,
Kivált miként kezdjen néki a csatának.
De vidul, hogy immár dolgai jól mennek,
Mive! néhány dámák nála megjelennek.
34. Ezek után több-több gyüle zászlójához,
Ujabb truppok jöven a többek truppjához,
Szintúgy törték, nyomták az ajtón magokat,
Ott hagyták a táncot s a gavallérokat.
35. Mihelyt tanácskoztak együtt egy keveset,
Amely is sok szóval, kevés sóval esett,
Dorotya kiválaszt egyet nagy felhanggal,
Aki a szálába menjen követranggal.
36. Kongott már a szála, nem tudták odaki,
Hogy a szép nimfákat mi a kő hordta ki?
S egy kurázsiz ifjú szinte már értek ment,
Rebeka s az egész követség megjelent.
37. Nem tudták az urak egybe mire vélni,
Mignem missz Rebeka így kezdé beszélni:
„Uracskáim, engem azok küldöttek,
„A kiket az urak meg nem érdemlenek,
„Kiknek, bár magokat oly nagyra nézik is,
„Lába kapcája sem lehetne egyik is.“
38. „De hogy követségem hosszasan ne essék,
„Idejöttöm okát meghallgatni tessék.
„Elsőben az urak szabad tetszésünkre
„Ezt a gaz Karnevált adják ki kezünkre.
„Másodszor haladék nélkül felkeressék
„A nagy matrikulát, hogy megégettessék.
„Harmadszor valakik most is nőtelenek,
„Minket szolenniter mind megkövessenek.“
39. Ilyen választ ada Bordács Rebekának:
„Szüksége van nálunk a matrikulának,
„Eb aki kenteket, néném megköveti,
„Diktom! s az öreg fiart visszacepelheti.“
40. S mihelyest az egész követségcsoporttal
Rebeka visszatért a kerek réporttal;
Seregét Dorotya mindjárt összeszedte
S egy rendes ármáda formájába tette.

41. Ekkor az ütközet módját így rendelé,
Hogy a front lépésben menjen eléfelé,
S ha lehet, Karnevált hadi foglyá tegye
Vagy a matrikulát kezéből kivegye.
42. Mikor a táborban mindent elrendele,
Üle egy divánra, kit nyolc szüz emele,
Dorottya s a rudon függő diván megett
Fő hadi muzsika gyujtá a sereget.
43. Mikor a nagy korpusz a szálába kijött,
Már az avantgárda Karneválra ütött.
Lármás csivogással mind rá kezdtek esni:
Maga volt, s oltalmat nem tudott keresni,
44. Már a nagy sereg is a csatapiarcot
Magának fogláván, elkezdte a harcot,
A bal szárnyon álló könnyű nép sok szüzzel
A matrikulára ütött kemény tűzzel.
45. Másfelől az ifjak a szép harc neszére
Indulni akartak Himen védelmére,
De a könnyű sereg dal szárnyával Márta
Kirukkot s előlük az utat elzárta.
46. Azonnal Boriska, ezek kommandántja
A gavallérokat oly mérgesen bántja,
Hogy perlő nyelvének s éles szablyájának
Ellene ők tovább már nem állhatának.
47. Opor, hogy már végét vesse a csatának,
Egy új sztratagémát gondolt ki magának.
Annyi sok hata.mas szemmel és szablyával
Szemközt állván, így szóló felséges orcával:
48. „Még ma egy kisasszonyt kívánok elvenni;
„S tudom, vitézim is mind így fognak tenni,
„De én annak adom cserébe szívemet,
„Aki legelőször megcsókol engemet.“
49. Senki sem ügyelt már zászlóra vagy sorra,
Isten hozzád jó rend! hajde mind Oporra!
A diványt emelő szüzek elfutának
S keze, lába kitört marsal Dorottyának.

41. Ekkor az ütközet módját így rendelé,
Hogy a front lépésben menjen eléfelé,
S ha lehet, Karnevált hadi foglyá tegye
Vagy a matrikulát kezéből kivegye.
42. Mikor a táborban mindent elrendele,
Üle egy divánna, kit nyolc szüz emele,
Dorottyá s a rudon függő diván megett
Fő hadi muzsika gyujtá a sereget.
43. Mikor a nagy korpusz a szálába kijött,
Már az avantgárda Karneválra ütött.
Lármás csivogással mind rá kezdtek esni:
Maga volt, s oltalmat nem tudott keresni,
44. Már a nagy sereg is a csatapiarcot
Magának foglavlán, elkezdte a harcot,
A bal szárnyon álló könnyű nép sok szüzzel
A matrikulára ütött kemény tüzzel.
45. Másfelől az ifjak a szép harc neszére
Indulni akartak Himen védelmére,
De a könnyű sereg dal szárnyával Márta
Kirukko't s előlük az utat elzárta.
46. Azonnal Boriska, ezek kommandántja
A gavallérokat oly mérgesen bántja,
Hogy perlő nyelvének s éles szablyájának
Ellene ők tovább már nem állhatának.
47. Opor, hogy már végét vesse a csatának,
Egy új sztratagémát gondolt ki magának.
Annyi sok habamas szemmel és szablyával
Szenkőzt állván, így szólt felséges orcával:
48. „Még ma egy kisasszonyt kívánok elvenni;
„S tudom, vitézim is mind így fognak tenni,
„De én annak adom cserébe szívemet,
„Aki legelőször megcsókol engemet.“
49. Senki sem ügyelt már zászlóra vagy sorra,
Isten hozzád jó rend! hajde mind Oporra!
A diványt emelő szüzek elfutának
S keze, lába kitört marsal Dorottyának.

50. Mind rátódula már kíváncsi vágyással
A dámáknak nagyja, apraja rakással
Oporra, hogy ötet mindjárt megcsokolja;
De a gavallérság őket meggátolja.
51. Mint vert had, egyenként kiki visszatére
Felsült kívánsággal a tábor helyére,
Ahol már összetört zöld divánja mellett
Megsebhedt marsaljok csak alig lehellett...
52. ... Amidőn Rebeka, aki elszéledett
Népét összeszedte, s ott kint verekedett,
Triumfált sereggel, örvendő lármával
Béjött a Farsanggal s a matrikulával.
53. Alig pillantá meg Dorottya félfelől,
Azonnal oly édes öröm lepte belől,
Hogy elfeledkezvén minden fájdalomáról,
Eletről, halálról — leugrott az ágyról.
54. Mihelyt Rebekával előbeszéltette,
Hogy kézre Karnevált miként kerítette;
Azon tanácskozott a sereg nagyjával,
Mit tégyen a régen várt hadi foglyával.
55. Sok lévén Karnevál büneinek száma,
Méltónak ítélte erre minden dáma,
Hogy matrikulája porrá égetessék,
Maga hóhér által csonkán eresztessék.
56. Már épen kivitték a szegény Karnevált,
Már épen fegyver közt a vesztőhelyen állt;
57. A tüzet nagy öröm s tánc közt gerjesztették,
És a matrikulát hamuvá égették.
58. Mikor lárma esett ott kint a pitvarban,
Kiáltanak: Tűz van, tűz van az udvarban!
A szobából minden ember kiszalada,
S Karnevál odabé egyedül marada.
59. Akkor vették észre a dámák magokat,
Mikor már szabadon látták a rabjokat.
Késő volt már akkor, már őket nevette,
Karnevál és magát az ifjakhoz vette.

60. De nem tévén a tűz semmi veszedelmet,
Szüntefvén a bál is a lármát, félelmet,
Opor úr azonnal kérdezkedett róla,
Melyre a lokajja, Gergő ekép szóla:
61. „... Tens uram, tehátlan
„Igazán, hogy minden lánycseléd orcátlan,
„Kivát azok, akik lokájok közt nőnek
„S az úri udvarba csak léhúteni jönnek.
Most is mig az urak ott bent mulatának,
„Ni, a szedtevevették mit nem csinálnak!
„Nézze csak a téns úr, milyen ez a mente,
„Nánika a sterccel, ni hogy összekente,
62. „Fridrik szakács épen az ágyon szunnyadott,
„Hogy hatod magával Mancsi rátamadott,
„Leöntötték a szegényt, az mégis szerencse,
„Hogy veres nadrágját nem érte a lencse.
63. „Mikor kocsisunkat négyen körbe vették,
„Futni akart Jancsi, de nem eresztették;
„A fél sarkantyúja akadt a szoknyába,
„S Kalárral együtt zuhé a csávéba.
64. „Nem tudom, nem láttam, e'ég az hozzája,
„Azt mondják, kiégett a Lizi szoknyája,
„Ráesett egy parázs a Pámpám hátára,
„Kifutott ordítva, ráment a szénára.
65. „Meggyulladt a széna! — Laci szerencsére
„Ott feküdt és álom nem jött a szemére;
„Kicsapott már a láng, lármát kiáltottunk,
„De ő eloltotta, mig vizért futottunk.
66. Szinte helyre állott volna a csendesség,
S meglelt volna köztök a kivánt békesség;
De — midőn már épen fekünni készültek,
Egy új tüneményen mindnyájan elhültek.
67. Maga a nyájasan mosolygó Citére
Ülvén diadalmas arany szekerére.
A hajnali pompás felhőkből kiderül
S előtte minden fény sötétségbe merül.

68. Edes igézésnek, másnak nevezzem-é,
Azt, mely közönséges és mind a két nemé?
Ezt érzé minden szív most is, mig végtére
Igy szólt az életet lehellő Citére:
69. „Halandó nimfáim, lejttem hozzátok,
„Hogy végezésemnek törvényét halljátok,
„És hogy a sok bűt, bajt, panaszt eltérítsem,
„S köztetek hatalmam s nevem dicsőítsem.
70. „Mivel tehát főként azon aggódtatok,
„S haddal Karneválra azért támadtatok,
„Hogy kurta a farsang ebb' az esztendőbe,
„Hosszabbra szabatom azt is a jövőbe.
71. „És azok az ifjak, kik most csekély tüzzel
„Láttatnak traktálni akármelyik szüzzel,
„Jövő időn, mintha nem is ők volnának,
„Ugy néki dühödnek ők is a dámáknak.
72. „Szépek, ajándékot tőlünk is végyetek,
„Hogy e jeles napró megemlékezzetek.
„Vén, komor, formátlan ne légyen köztetek,
„Egy szóval mihozzánk hasonlók legyetek.“
73. E szókra a felhő őket béteríté,
Tetszetes ifjakká tevé s megszépité.
Dorottya leveté a vénség szőnyegét,
Mint a kígyó szokta téli lebernyegét.
74. Betelének gyenge hússal agg ráncai,
Kinövének mind a harminckét fogai,
Kerekded fara is úgy domboroda ki,
Mintha birsalmábó harapták volna ki.
75. De Amor, a szép fény s illat közepéből
Kiválasztván egy pár nyilat a tegzéből,
Ráteszi keményen felhuzott ijára —
S ellövi Oporra s a szép Dorottyára.
76. Dorottya Oporra: mindjárt kezét csapott,
Levágatta tulkát s hívatta a papot.

Vége

Tanácsadás a Diafilm vetítéshez

1. Az előadás előtt a szöveg felolvasását okvetlen gyakoroljuk (tagoltan olvassunk és ne hadarjunk).
2. Ha módunkban van és a tárgy természete megengedi, kívánatos, hogy ne egyszemély, hanem váltakozva ketten olvassák fel a szöveget. Az egyik kép szövegét az egyik, a másik kép szövegét a másik felolvasó mondja el.
3. Szövegrész utolsó szavánál a felolvasó koppantson és a következő kép fordítása csak ezután történjék.
4. A vetített szöveget is olvassuk fel.
5. A vetítőgép kezeléséhez útmutatást nyújt a technikai „Útmutató”.

Ennél a filmnél a következőkre hívjuk fel a figyelmet: lehetőleg versmondásban jártas olvassa a szöveget.

Ez a diafilm önálló vetítésre alkalmas. Ugyanakkor kiegészíti a hasonló című ismeretterjesztő előadást, tehát lehetőleg a megtartandó előadáshoz kapcsolódjon a diavetítés.

